

Onderwerp EU Partnerschap Urban Agenda 'Innovative and responsible public procurement'	
Nummer	2018/176459
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	PG
Auteur	Schippers-Opejko, V.
Telefoonnummer	0235115652
Email	vopejko@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Haarlem leidt sinds 2017 voor de duur van 3 jaar het Europese 'Urban Agenda Partnership' gericht op Innovatief en verantwoord aanbesteden door overheden. Wij hebben ons hiermee gecommitteerd aan een samenwerkingsverband van Europese steden, lidstaten, de Europese Commissie en lobbynetwerken.</p> <p>De aanbestedingskracht van de overheid is groot, maar ook de effecten daarvan. In Europa is daar een bedrag mee gemoeid van 2.000 miljard! De gemeente Haarlem besteedt meer dan de helft van haar jaarlijkse begroting aan de inkoop en aanbesteding van een groot scala aan goederen en diensten. De impact van deze inkoopkracht betreft niet alleen de feitelijke verwerving. Het gaat verder: inkoop en aanbesteding is een belangrijke factor in het aanjagen van innovatie, duurzaamheid en lokale economische groei. Doelen die aansluiten bij de opgaven die het bestuur van Haarlem zich heeft gesteld.</p> <p>Gezamenlijk werken we daarom in dit partnerschap aan het verbeteren van de Europese regelgeving en het beleid, de onderlinge kennisdeling en EU financieringsprogramma's rondom een innovatiegerichte aanbestedingspraktijk van overheden. De 'spin off' van dit programma komt Haarlem direct en op zowel korte als lange termijn ten goede.</p> <p>In deze informatienota wordt inzicht gegeven in de opzet en de voortgang van het partnerschap. Aan de orde komen de doelstellingen van het partnerschap en de mogelijkheden die deelname aan het partnerschap voor de gemeente bieden.</p>
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur.

Relevante eerdere besluiten	Informatienota EU Partnership Urban Agenda 'Innovative and responsible Procurement'(2017/450916) zoals besproken in de vergadering van de commissie Bestuur van 16 november 2017.
Besluit College d.d. 27 november 2018	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Haarlem treedt sinds juni 2017 op als coördinerende gemeente in het Europees 'Urban Agenda Partnership' gericht op Innovatief en verantwoord aanbesteden door overheden (genaamd: "Innovative and responsible public procurement"). Dit is een unieke positie van waaruit we op nationaal en Europees niveau invloed uitoefenen op regelgeving, beleid en uitvoering op het gebied van inkoop en aanbesteding. Inkoop en aanbesteding door overheden is (mede door de enorme bedragen die erin omgaan) een krachtig instrument om de sociale, duurzame en economische doelen van de stad te behalen. Door de samenwerking en kennisuitwisseling met andere Europese steden, lidstaten, de Europese Commissie en lobbynetwerken over inkoopkracht krijgt de gemeente Haarlem de beschikking over actuele kennis en kunde met betrekking tot een innovatiegerichte aanbestedingspraktijk. Voor Haarlem betekent dit een aanbestedingspraktijk gericht op een krachtige lokale economie, de bevordering van duurzaamheid en het mede oplossen van sociale vraagstukken. Dit komt de ambitie en het potentieel van de gemeente zelf ten goede, en heeft grote betekenis voor het Haarlemse bedrijfsleven en het maatschappelijk veld.

2. Kernboodschap

De aanbestedingskracht van de overheid is groot, zowel in geld als in de effecten die dat oplevert . In Europa gaat er 2.000 miljard euro in om! De impact van deze inkoopkracht betreft niet alleen de feitelijke verwerving. Het gaat verder: inkoop en aanbesteding is een belangrijke factor in het aanjagen van innovatie, duurzaamheid en lokale economische groei. Doelen die goed aansluiten bij opgaven die het bestuur van Haarlem zich heeft gesteld.

Gezamenlijk werken we daarom in het partnerschap aan het verbeteren van de Europese regelgeving en het beleid, de onderlinge kennisdeling en EU financieringsprogramma's rondom een innovatiegerichte aanbestedingspraktijk van overheden.

De speerpunten van het partnerschap zijn gericht op drie thema's:

1. het ontwikkelen van een gemeentelijk strategisch inkoopbeleid, als aanjager van doelen op het gebied van duurzaamheid en innovatie;
2. het op- en uitbouwen van relaties met (lokale) bedrijven en instellingen om het 'marktpotentieel' beter te benutten;
3. het bieden van uitleg en toelichting (of ondersteuning) op de (juridische) mogelijkheden en instrumenten om duurzame en innovatieve inkoop optimaal te verwezenlijken.

De 'spin off' van dit programma komt Haarlem direct en op korte en lange termijn ten goede.

3. Wat levert het op?

De centrale opdracht van het partnerschap is om inkoop en aanbesteding als een krachtig strategisch instrument neer te zetten. Dit dient mede om de duurzaamheidsdoelen (sociaal, economisch en ecologisch) en innovatie te bevorderen die hard nodig is om maatschappelijke opgaven van een passende oplossing te voorzien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de opgaven op het gebied van klimaat en energietransitie, het sociaal domein, digitalisering. Om te kunnen meten in welke mate het geld dat de gemeente Haarlem aan inkoop en aanbesteding uitgeeft ook ten goede komt aan bovenstaande doelen, ontwikkelt het partnerschap een *tool*. Deze *tool* maakt inzichtelijk waar het geld wordt besteed: geografisch en per sector. De uitkomst kan weer gebruikt worden om het inkoopbeleid van de gemeente verder aan het scherpen en zo de kracht van inkoop nog beter te benutten.

Het partnerschap focust zich daarnaast op de vraag hoe de kennis van de markt—bij voorkeur het lokale MKB - kan worden benut om innovatiegericht goederen en diensten te ontwikkelen en te verwerven voor doelen die het algemeen belang dienen. Van ervaren partners leren wij hoe een innovatiepartnerschap werkt: Op welke wijze kunnen marktpartijen in een circulaire economie door de gemeente worden gecontacteerd? Hoe om te gaan met juridische, financiële en beleidsmatige risico's bij het kiezen van een andere route van aanbesteding? Daarbij moet ook aandacht zijn voor het optimaliseren van de toegang van ondernemers tot overheidsopdrachten. In samenwerking met Rijkswaterstaat en de Europese Commissie worden trainingen op het gebied van Circulair aanbesteden ontwikkeld. Medewerkers van de gemeente Haarlem worden uiteraard voor deze trainingen uitgenodigd.

Het Urban Agenda partnerschap onderzoekt ook of er nog meer innovatieve manieren van aanbesteden zijn die ervoor zorgen dat de vakkundigheid van het MKB en de wensen van de gemeente beter op elkaar aansluiten. Wij onderzoeken hierbij de mogelijkheden van 'innovation brokerage': een onafhankelijke en deskundige makelaar- en schakelfunctie tussen gemeente en markt, waarbij vraag en aanbod samen worden gebracht.

Door onze rol als coördinator van het partnerschap zijn er ook diverse belangrijke Nederlandse partijen die graag met Haarlem samenwerken. Een grote opgave van Nederlandse gemeenten ligt in het sociaal domein. Voor het leveren van zorg werkt men graag langdurig samen met betrouwbare partners. Het ministerie van VWS heeft de gemeente Haarlem benaderd om mee te denken over de vraag hoe gemeenten de inkoop in het sociaal domein het beste kunnen aanpakken. Haarlem kan hiermee wensen en zorgen kenbaar maken en het eigen beleid rondom inkoop in het sociaal domein toetsen en verbeteren. Daarnaast werken wij nauw samen met het landelijke kenniscentrum voor inkoop/ en aanbesteding: Pianoo. Pianoo, dat onderdeel is van het ministerie van EZK, heeft veel expertise in huis (bijvoorbeeld over het juridische kader en het hoe en wat m.b.t. innovatief en circulair aanbesteden) waar de gemeente goed gebruik van kan maken.

Ook het Europese netwerk wordt actief betrokken, denk aan Eurocities en Eurotowns.

Het partnerschap werkt gezamenlijk aan 7 acties. Deze richten zich op de ontwikkeling van:

- richtlijnen voor het opzetten van een aanbestedingsstrategie;
- een instrument om de impact van inkoop te meten;
- aanbevelingen aan de EU rondom financieringsinstrumenten;
- onderzoek naar de mogelijkheden het MKB beter te betrekken door middel van Innovatie Makelaar;
- een handboek over aanbestedingswetgeving;
- een handreiking voor het opzetten van een lokaal kennis- en expertisecentrum;
- kennisdeling op het gebied van circulair aanbesteden.

Om goed in beeld te brengen wat wij als partnerschap doen, hebben wij **een filmpje** gemaakt. Hierin wordt het belang van een goed inkoop- en aanbestedingsbeleid onderstreept en leggen wij uit welke 7 acties wij zullen uitvoeren:

https://www.youtube.com/watch?v=JfyCtpXouf4&feature=em-share_video_user

4. Vervolg

De voortgang van het partnerschap verloopt voorspoedig en conform planning.

Het actieplan van het partnerschap is gedurende een periode van 2 maanden (juni/juli 2018) een ronde van publieke consultatie in gegaan. Dat betekent dat aan de relevante netwerkorganisaties, overheidsinstanties, vertegenwoordigers van de bedrijven etc. in Europa is gevraagd om op het actieplan feedback te geven. Ook het eigen netwerk van Haarlem is actief ingezet om feedback te vragen: wij hebben positieve reacties ontvangen van o.a. grote Nederlandse steden, de Amsterdam Economic Board en verschillende ministeries. Ook uit de rest van Europa hebben wij veel positieve feedback ontvangen en is er veel belangstelling in het partnerschap getoond. Tijdens de publieke

consultatieronde heeft ons partnerschap meer dan 150 reacties (feedback) gekregen, meer dan elk ander partnerschap onder de Urban Agenda tot nu toe.

Het actieplan van het partnerschap is 14 november 2018 aan de Europese Commissie voorgelegd. Het actieplan is door de Europese commissie met complimenten goedgekeurd en vastgesteld. Het partnerschap start met de implementatie van de 7 acties. Daarvoor worden nu al de eerste voorbereidende stappen gezet. College en raad in Haarlem worden regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen en de voortgang van het partnerschap.

De planning van het partnerschap ziet er als volgt uit:

Actie	Periode
Inventariseren en doelen bepalen	juni 2017 – oktober 2017
Opstellen actieplan	oktober 2017 – mei 2018
Feedbackronde	juni 2018 – september 2018
Aanpassen actieplan	oktober 2018
Vaststellen definitieve actieplan	14 november 2018
Uitvoeren en implementeren van de acties	december 2018 – december 2019